

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D. ve věci

žalobkyně: Z. Š.

proti

žalovanému: Městský úřad Frýdlant nad Ostravicí
sídlem Náměstí 3, 739 11 Frýdlant nad Ostravicí

o žalobě proti územnímu souhlasu s umístěním stavby, vydanému žalovaným dne 30. 9. 2019, sp. zn. MUFO_S 4272/2019

takto:

- I. Územním souhlas s umístěním stavby, vydaný žalovaným dne 30. 9. 2019, sp. zn. MUFO_S 4272/2019, se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení částku 3 000 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje

Vymezení věci

1. Žalobkyně se podanou žalobou ze dne 13. 1. 2020 domáhala zrušení rozhodnutí - souhlasu s umístěním stavby, vydaném žalovaným dne 30. 9. 2019, sp. zn. MUFO_S 4272/2019, kterým žalovaný vydal souhlas s umístěním stavby vodovodní přípojky, odběrného elektrického zařízení a dešťové kanalizace na pozemcích parc. č. X a X v k. ú. X.
2. Žalobkyně uvedla, že dne 11. 11. 2019 požádala žalovaného o nahlížení a pořízení kopie územního souhlasu, vydaného žalovaným dne 30. 9. 2019, sp. zn. MUFO_S 4272/2019, kdy se jedná o stavbu související se stavbou rodinného domu na pozemku parc. č. 120/17, která je předmětem dodatečného povolení stavby vedeného žalovaným pod sp. zn. MUFO_S 2789/2019. Účelem stavby je připojení nového rodinného domu k distribuční soustavě elektřiny, k napojení na veřejný vodovod a zajištění likvidace srážkových vod ze stavby rodinného domu. Důvodem pro nahlížení bylo zjištění způsobu likvidace dešťových vod z předmětného rodinného domu, a to s ohledem na podání žalobkyně ze dne 18. 9. 2017 ve vztahu ke stavbě rodinného domu na pozemku parc. č. X. Zrekapitulovala, že existuje předpoklad, že v budoucnu může dojít ve směru spádu terénu a toku podzemních vod jihozápadním směrem vlivem likvidace odpadních a dešťových vod z rodinných domů vypouštěním přes půdní vrstvy do vod podzemních k podmáčení pozemků parc. č. X a X v k. ú. X, jejichž je žalobkyně vlastníkem, a dále ke znehodnocení protékajících pramenů podzemních vod a znehodnocení pramene vody ve studni na pozemku parc. č. X, jehož je žalobkyně vlastníkem. Skutečnost, že uvedené pozemky s předmětnými pozemky přímo nesousedí, by neměla být překážkou v uplatnění práva na ochranu majetku a právem chráněných zájmů.
3. Žalovaný vydal předmětný souhlas bez ohledu na směr toku podzemních vod jihozápadním směrem, tedy ve směru pozemků žalobkyně a studny, čímž žalobkyni odepřel právo chránit své nemovitosti jako dotčená osoba, resp. jako účastník řízení, což předpokládá i § 1013 o. z., když o námitkách budoucích občanskoprávních imisí musí rozhodnout stavební úřad ve stavebním řízení. Žalobkyně je názoru, že dotčení jejích práv předmětným územním souhlasem je založeno směrem proudění podzemních vod. Žalovaný při posuzování záměru vycházel ze skutečnosti, že se jedná o stavby související se stavbou rodinného domu, který je předmětem řízení o dodatečném povolení stavby. Rozestavěnost rodinného domu svědčí o tom, že územní souhlas byl vydán na stavby, které již byly realizovány, neboť bez těchto staveb by nebylo možné realizovat stavbu rodinného domu; tyto stavby měly být rovněž povoleny dodatečným povolením, nikoliv územním souhlasem.
4. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Zdůraznil, že předmětem územního souhlasu byla v daném případě pouze stavba dešťové kanalizace, přípojky vody a odběrného el. zařízení, přičemž likvidace dešťových vod je navržena jejich svedením od střešních svodů přes akumulární nádrž o objemu 3 m³ s přepadem do vsakovací jímky z betonových skruží, která bude umístěna na šterkovém loži. Dále uvedl, že při posuzování společného územního záměru a ohlášení stavebního záměru postupoval podle § 96 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., stavebního zákona (dále jen „stavební zákon“), a ověřoval, zda oznámení záměru obsahuje všechny náležitosti podle citovaného ustanovení. Pokud jde o namítané možné dotčení žalobkyně, uvedl žalovaný, že v souladu s judikaturou lze za přímé dotčení považovat především vnikání emisí na pozemek, v daném případě tedy stékání a zasakování dešťových vod. Při posouzení tohoto možného vlivu vycházel žalovaný

zejména z hydrogeologického posudku, ze kterého vyplývá, že geologické a půdní poměry lokality jsou poměrně příznivější pro zasakování dešťových vod již do svrchních půdních vrstev geologického podloží, že v dané lokalitě je umožněno zasakování dešťových vod přes odpovídající vsakovací soustavu, že utrácení srážkových vod do zpevněné plochy zasakováním do půdních vrstev podloží je za určitých podmínek možné a že navrhované řešení za běžných podmínek vyloučí případné riziko trvalého zamokření pozemků i níže pod zájmovou plochou. Z uvedených závěrů žalovaný uzavřel, že nelze dovodit ani potenci dotčení práv žalobkyně, resp. lze zcela vyloučit, že by žalobkyně jako vlastník předmětných pozemků mohla být v důsledku vsakování dešťových vod dotčena; vzdálenost vsaku dešťových vod od hranic pozemků parc. č. X je min. 23 m a parc. č. X je minimálně 67 m, a to ve směru víceméně kolmém na směr proudění. Pokud se týká studny na pozemku parc. č. X, ta je sice ve směru proudění, ale až ve vzdálenosti cca 380 m. Žalobkyně nadto nedoložila důkaz o tom, že by předmětnými stavebními záměry mohlo dojít k zásahu do jejich vlastnických práv. Žalovaný dále zdůraznil, že byť pro úspěšnost námitky týkající se účastenství postačuje potence dotčení práva, pouhá přítomnost práva vlastnického nevede automaticky k účastenství.

Zjištění z obsahu správních spisů

5. Ze správních spisů soud pro účely přezkumu zjistil, že dne 18. 9. 2017 podala žalobkyně žalovanému podání, v němž reagovala na žalovaným zveřejněnou informaci o návrhu na uzavření veřejnoprávní smlouvy, jejímž předmětem je stavba rodinného domu na pozemku parc. č. X v k. ú. X. Žalobkyně s ohledem na skutečnost, že součástí navrhovaného záměru měla být mimo jiné stavba čistírny odpadních vod včetně splaškové kanalizace a stavba dešťové kanalizace, vyslovila předpoklad, že může v budoucnu dojít ve směru spádu terénu a toku podzemních vod vlivem likvidace odpadních a dešťových vod z rodinného domu vypouštěním přes půdní vrstvy do vod podzemních k podmáčení pozemků parc. č. X a X.
6. Ze spisů dále vyplývá, že žalovaný vydal dne 30. 9. 2019 územní souhlas s umístěním stavby vodovodní přípojky, odběrného elektrického zařízení a dešťové kanalizace na pozemcích parc. č. X a X v k. ú. X. Soud dále zjistil, že žalobkyně se dne 11. 11. 2019 dostavila k žalovanému a sdělila, že se cítí být dotčenou osobou z důvodu, že její vlastnická práva k pozemkům parc. č. X a X a ke studni na pozemku parc. č. X v k. ú. X, mohou být dotčena likvidací dešťových a splaškových vod.

Posouzení věci krajským soudem

7. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání, neboť shledal důvody pro zrušení napadeného společného souhlasu ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.
8. Je nesporné, že žalobkyně je vlastnící pozemků parc. č. X a X v k. ú. X. Krajský soud dospěl na rozdíl od žalovaného k závěru, že uvedené pozemky, shodně jako pozemek parc. č. X je nutné považovat za pozemky sousední, potažmo, že z okolností zjištěných žalovaným a známých mu dlouhodobě z jeho úřední činnosti jednoznačně vyplývá, že potenciálně může dojít ve vztahu k těmto pozemkům k dotčení vlastnického práva žalobkyně, resp., ve fázi „řízení“ o vydání územního souhlasu jej nelze a priori vyloučit.

9. K nárokům na posouzení *potenciálního* dotčení vlastnických práv k sousedním pozemkům uvádí doktrinální literatura: „U sousedů lze připustit dotčení nejružnějšího druhu, které mnohdy najdou odraz i v tzv. občanskoprávních námitkách, jako jsou námitky zastínění, narušení soukromí, hluku, prachu a dalších imisí. Tyto námitky je stavební úřad kompetentní posoudit a vypořádat, přičemž rozhodným vodítkem pro něj není splnění normových hodnot, ale posouzení poměrů v území a součtu jednotlivých negativních vlivů. Z těchto důvodů by měl také účastenství v územním řízení pojímat spíše šířeji s tím, že bližší posouzení možného dotčení práv k sousední nemovitosti může proběhnout již v samotném řízení.“ (viz PRŮCHA, Petr. Stavební zákon: praktický komentář: podle stavu k 1. lednu 2017. Praha: Leges, 2017, komentář k § 85).
10. Podle rozsudků Nejvyšší správního soudu ze dne 31. 7. 2013, č. j. 7 As 17/2013 - 25, či ze dne 11. 4. 2019, č. j. 4 As 17/2019 - 68, platí, že „vymezení okruhu účastníků územního řízení (§ 85 stavebního zákona z roku 2006) vyžaduje s ohledem na konkrétní okolnosti případu komplexní posouzení situace v území a zohlednění nejružnějších vlivů, neboť v úvahu přichází u vlastníků sousedních staveb a pozemků dotčení nejružnějšího druhu.“
11. Nejvyšší správní soud již ve vztahu k § 34 odst. 1 stavebního zákona z roku 1976 judikoval, že „neurčitý právní pojem ‚přímo dotčen na vlastnickém právu‘ je nutno interpretovat vždy s ohledem na okolnosti spočívající v povaze umísťované stavby a jejích možných dopadech na okolí.“ (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2008, č. j. 1 As 16/2008 - 48). Mimoto ve svém rozsudku ze dne 17. 12. 2008, č. j. 1 As 80/2008 - 68, vyložil, že „podmínkou účastenství v řízení není vyhovění věcným námitkám uplatněným účastníkem. Pro úspěšnost námitky vztahující se k účastenství postačuje potence dotčení práva.“
12. Obdobně Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 As 35/2016 - 38, či ze dne 11. 4. 2019, č. j. 4 As 17/2019 - 68, judikoval že „pro naplnění definice účastenství postačuje pouhá možnost (zvýrazněno krajským soudem) přímého dotčení na právech nebo povinnostech rozhodnutím, které má být ve správním řízení vydáno. Tato možnost přitom musí být reálně myslitelná, nikoliv pouze hypotetická. Zároveň musí být splněna podmínka, že práva nebo povinnosti mohou být rozhodnutím dotčeny přímo, tedy bezprostředně. Je povinností správního orgánu v jednotlivých případech posoudit, kteří z vlastníků „sousedních“ pozemků a staveb na nich mohou být konkrétním rozhodnutím dotčeni přímo.“ V návaznosti na to lze zmínit rozsudek ze dne 29. 6. 2011, č. j. 7 As 54/2011 - 91, v němž Nejvyšší správní soud dovodil, že je „přímým dotčením nutno rozumět takovou možnou změnu poměrů v lokalitě vyvolanou zamýšlenou stavbou, která má vliv na podstatu, obsah nebo výkon vlastnických či jiných relevantních práv těmi, kdo tato práva mají.“
13. Uvedené závěry lze bez dalšího vztáhnout i na v této věci posuzované ustanovení § 96 odst. 3 stavebního zákona.
14. Jak vyplývá z vyjádření žalovaného k žalobě, tento se při posuzování splnění podmínek § 96 odst. 3 stavebního zákona, zaměřil na samotnou povahu žalobkyní vytýkaných součástí stavebního záměru a toho, zda dojde k dotčení práv žalobkyně, když uvedl, že „... Při posouzení tohoto možného vlivu vycházel žalovaný zejména z hydrogeologického posudku, ze kterého vyplývá, že geologické a půdní poměry lokality jsou poměrně příznivější pro zasakování dešťových vod i již do svrchních půdních vrstev geologického podloží, že v dané lokalitě je umožněno zasakování dešťových vod přes odpovídající vsakovací soustavu, že utrácení srážkových vod do zpevněné plochy zasakováním do půdních vrstev podloží je za určitých podmínek možné a že navrhované řešení za běžných podmínek vyloučí případné riziko trvalého

zamokření pozemků i níže pod zájmovou plochou. Z uvedených závěrů žalovaný uzavřel, že nelze dovodit ani potenci dotčení práv žalobkyně, resp. lze zcela vyloučit, že by žalobkyně jako vlastníka předmětných pozemků mohla být v důsledku vsakování dešťových vod dotčena“. Žalovaný podle krajského soudu neposuzoval potencialitu přímého dotčení práv žalobkyně, ale posuzoval pouze to, zda navržený způsob vsaku dešťových vod je z hlediska k tomu účelu zpracovaného posudku možný. Takový postup žalovaného však považuje krajský soud za nesprávný.

15. Krajský soud zdůrazňuje, že povaha zjednodušeného způsobu umístění stavby bez vedeného řízení totiž zásadně předpokládá, že tento je možné užít v případě *bezkonfliktních* záměrů, tedy tehdy, nelze-li předpokládat nesouhlas některé z byt' potenciálně dotčených osob (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 131/2019-64 ze dne 20. 6. 2019). Postup žalovaného je tedy vyloučen již z povahy věci za situace, kdy se vlastník sousedního pozemku domáhá svého účastenství, neboť není považován ani stavebníky ani správními orgány za dotčenou osobu, nadto, sdělí-li již na počátku celého procesu své věcné námitky k zamýšleným záměrům. Pokud totiž za této situace stavební úřad, jak je tomu v předmětné věci, pro účely posouzení dotčení práv žalobkyně posuzoval stavebníky předložený hydrogeologický posudek, aniž by však dal možnost žalobkyni se k němu relevantně vyjádřit a případně navrhnout oponentní posudky, postupoval v rozporu se zákonem. Jak vyplývá ze shora citované judikatury, zejména z rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 As 35/2016 – 38, či ze dne 11. 4. 2019, č. j. 4 As 17/2019 – 68, pro posouzení nutnosti souhlasů žalobkyně ve smyslu § 96 odst. 2 písm. d), § 96a odst. 5 a § 105 odst. 2 písm. f) stavebního zákona postačí pouhá *možnost* přímého dotčení práv žalobkyně. Stavebníci s ohledem na nepřehlédnutelnou míru určité možnosti dotčení práv žalobkyně ohlášeným stavebním záměrem měli povinnost předložit souhlas žalobkyně s tímto záměrem; pokud jej nepředložili, bylo v projednávané věci povinností žalovaného ve smyslu § 96 odst. 5 stavebního zákona rozhodnout usnesením o provedení územního řízení, v rámci kterého by bylo možné, za plného respektování procesních práv žalobkyně, věcně vypořádat její námitky.

Závěr a náklady řízení

16. Krajský soud uzavírá, že žalobní námitku týkající se dotčení práv žalobkyně a z toho vyplývajícího příp. účastenství v řízení, potažmo vadného postupu žalovaného, který územní souhlas vydal, aniž by byl stavebníky doložen souhlas žalobkyně s projednávaným záměrem, resp. že nerozhodl o projednání záměru v územním řízení, shledal důvodnou, když uvedený postup představuje takovou vadu řízení, která může mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Oproti tomu krajský soud neshledal důvodnou námitku, že o záměru mělo být rozhodnuto dodatečným povolením, nikoliv územním souhlasem, neboť se jedná o závěry vstavěné na pouhých hypotézách žalobkyně.
17. Krajský soud na podkladě uvedených závěrů napadený územní souhlas, který je třeba ve smyslu závěrů usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2019, č. j. 1 As 436/2017-43, považovat za rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., podle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku dle § 78 odst. 5 s. ř. s.
18. O náhradě nákladů řízení mezi žalobkyní a žalovaným bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobkyně byla v řízení procesně úspěšná a vzniklo jí tak vůči žalovanému

právo na náhradu nákladů řízení, které jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem ve výši 3 000 Kč. Soud tedy uložil žalovanému zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení uvedenou částku. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku. O náhradě nákladů řízení osob zúčastněných na řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 5. listopadu 2020

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu